

Sarajevo, 25.03.2019. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
18.03.2019.- 22.03.2019.

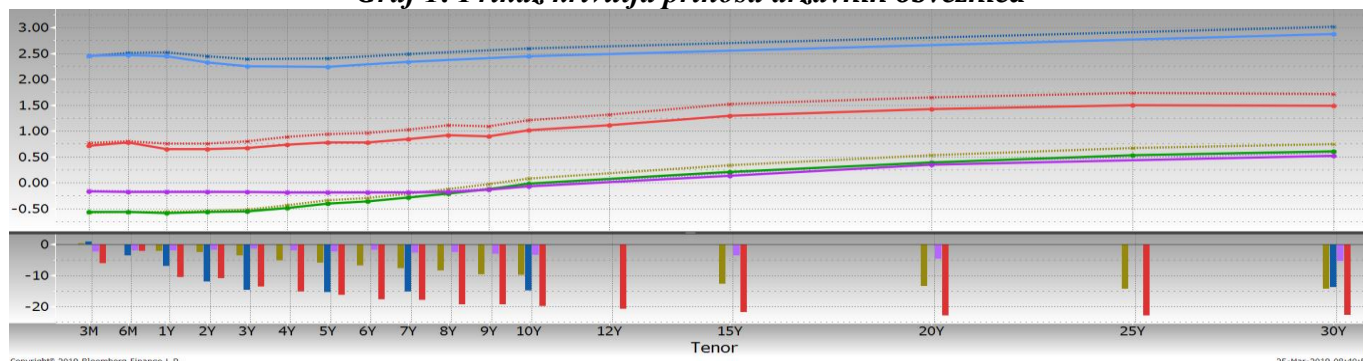
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	15.3.19	-	22.3.19		15.3.19	-	22.3.19		15.3.19	-	22.3.19		15.3.19	-	22.3.19	
2 godine	-0,54	-	-0,57	↘	2,44	-	2,32	↘	0,76	-	0,66	↘	-0,15	-	-0,17	↘
5 godina	-0,34	-	-0,40	↘	2,40	-	2,24	↘	0,94	-	0,78	↘	-0,16	-	-0,19	↘
10 godina	0,08	-	-0,02	↘	2,59	-	2,44	↘	1,21	-	1,01	↘	-0,03	-	-0,07	↘

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	15.3.19	-	22.3.19	
3 mjeseca	-0,540	-	-0,540	→
6 mjeseci	-0,567	-	-0,567	→
1 godina	-0,545	-	-0,558	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crveni) i Japana (ljubičasti) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 22.03.2019. godine (pune linije) i 15.03.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su krajem protekle sedmice zabilježili prilično smanjenje, pri čemu je zabilježen pad obveznica dužeg roka dospijeća za oko 10 baznih poena u odnosu na prethodnu sedmicu. Tako je **prinos njemačkih desetogodišnjih obveznica prvi put od oktobra 2016. godine smanjen na nivo ispod 0%, te je na kraju trgovanja u petak iznosio -0,015%**. Nešto blaži pad od 3 do 6 bazna poena zabilježile su njemačke obveznice kraćeg i srednjeg roka dospijeća. U posmatranom periodu prinosi italijanskih desetogodišnjih obveznica su, takođe, smanjeni za 5 baznih poena, dok su prinosi obveznica srednjeg i dužeg roka dospijeća povećani za 3-6 baznih poena. Na povećanu potražnju za sigurnijim obveznicama eurozone krajem prošle sedmice uticaj je prvobitno imala završena sjednica FOMC-a, nakon koje su smanjena očekivanja o daljem povećanju kamatnih stopa u SAD, kao i neizvjesnosti o pitanju zahtjeva Velike Britanije o produženju roka za napuštanje EU, naročito jer se bliži prvobitni rok za napuštanje (29. mart). Nakon toga, objavljeni su razočaravajući PMI indeksi, koji su zajedno s ostalim globalnim rizicima uticali na povećanu potražnju za sigurnijim obveznicama i još jednom obnovili zabrinutost za globalni privredni rast. Iz IHS Markita, institucije koja objavljuje navedene indekse, je saopšteno da PMI podaci ukazuju na rast GDP-a u prvom kvartalu od 0,2%, što je jednak nivo rasta zabilježen u posljednjem kvartalu 2018. godine.

U ekonomskom biltenu ECB se navodi da je odluka ECB da u martu odgodi očekivanja vezano za povećanje kamatnih stopa i da uvede novi krug dugoročnih kredita poduzeta s ciljem osiguranja da inflacija ostane na održivom putu dostizanja ciljanog nivoa u srednjem roku.

Očekivanja vezano za privredni rasta Njemačke, najveće evropske privrede, su iz nekoliko izvora tokom prošle sedmice smanjena. Deutsche Bundesbank je u mjesečnom izvještaju navela da je privredni rast Njemačke u prvom kvartalu ove godine ostao „blag“, na šta je uticala slaba industrijska proizvodnja, pad izvozne potražnje za automobilima te pogoršanje raspoloženja prerađivačkog sektora, a čime je Njemačka umalo izbjegla recesiju u prošlom kvartalu. Dalje se navodi da bi prerađivački sektor mogao negativno uticati na cjelokupnu privredu treći kvartal zaredom. Ipak, oporavak građevinskog sektora i snažna privatna potrošnja bi trebalo da pozitivno utiču na privredu u prvom kvartalu, pri čemu se naglašava i nastavak rasta zaposlenosti uprkos slabijem privrednom rastu. Predsjednik ZEW instituta Wambach je izjavio da se glavni ekonomski rizici smatraju manje dramatičnim nego što je ranije bio slučaj. Ipak, Wambach je dodao da ZEW indikatori ukazuju na relativno slab privredni rast u prvoj polovini 2019. godine. Takođe, panel savjetnika Vlade Njemačke smanjio je prognoze privrednog rasta zemlje u ovoj godini na 0,8% te upozorio na rizike u vezi s izlaskom Velike Britanije iz EU, trgovinske nesuglasice, kao i na snažnije usporenje privrednog rasta od očekivanog. U mjesečnom izvještaju Ministarstva finansija Njemačke se navodi da posljednji podaci upućuju na to da će privredni rast Njemačke ostati blag tokom prve polovine tekuće godine, pri čemu se očekuje da će izvozno orijentisane kompanije biti pogođene slabijom globalnom potražnjom te da će neizvjesnosti oko Brexita i trgovinske nesuglasice negativno djelovati na očekivanja. Početkom protekle sedmice, nakon nekoliko mjeseci špekulacija o potencijalnom spajanju Deutsche Bank i Commerbank, iz ovih banaka je potvrđeno da će započeti detaljniji pregovori. Član Odbora za superviziju ECB Angeloni je izjavio da Deutsche Bank i Commerzbank „mogu očekivati rigoroznu kontrolu“ te da ECB želi da vidi da li ove banke imaju realistične poslovne planove, što bi moglo dovesti do različitih zaključaka u smislu kapitala i likvidnosti koje ove banke mogu imati.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	MAR	-7,1	-7,2	-7,4
2.	ZEW indeks povjerenja investitora – Njemačka	MAR	-11,0	-3,6	-13,4
3.	Indeks građevinskog sektora – EZ (G/G)	JAN	-	-0,7%	2,1%
4.	Trgovinski bilans – EZ (u milijardama EUR)	JAN	15,0	17,0	16,0
5.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR)	JAN	-	36,8	16,2
6.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	MAR	52,0	51,3	51,9
7.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (prelim.)	MAR	49,5	47,6	49,3
8.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (prelim.)	MAR	52,7	52,7	52,8
9.	PMI kompozitni indeks – Njemačka (prelim.)	MAR	52,8	51,5	52,8
10.	PMI kompozitni indeks – Francuska (prelim.)	MAR	50,7	48,7	50,4
11.	Potrošnja stanovništva – Holandija (G/G)	JAN	-	0,9%	2,5%
12.	Stopa nezaposlenosti – Holandija	FEB	-	3,4%	3,6%

SAD

Protekle sedmice održan je sastanak FOMC-a, na kojem je donesena odluka da referentna kamatna stopa ostane na nepromijenjenom nivou od 2,25% do 2,50%. Kreatori monetarne politike Feda donijeli su odluku o smanjenju prognoza rasta u kratkom roku te su očekivanja o povećanju referentne kamatne stope revidirana naniže. Naime, **u tekućoj godini članovi FOMC-a ne očekuju povećanje referentne kamatne stope, dok se u 2020. godini očekuje samo jedno.** Na decembarskoj sjednici FOMC-a očekivala su se dva povećanja referentne kamatne stope u ovoj godini. Prema saopštenim prognozama, zvaničnici Feda u tekućoj godini prognoziraju stopu rasta GDP-a od 2,1% (ranije prognozirano 2,3%), dok se u 2020. godini očekuje rast od 1,9% (ranije prognozirano 2,0%). Takođe, FOMC je revidirao prognoze inflacije za tekuću i narednu godinu. Predsjednik Feda Powell je izjavio da usporavanje ekonomija Kine i Evrope znatno usporavaju i ekonomski rast SAD, koji je usporen više od očekivanog, te je istakao da je trenutno vrijeme da Fed bude strpljiv i oprezan kada su u pitanju buduće odluke vezane za monetarnu politiku. Nakon objavljivanja lošijih od očekivanih PMI indikatora te podatka da je mjesečni

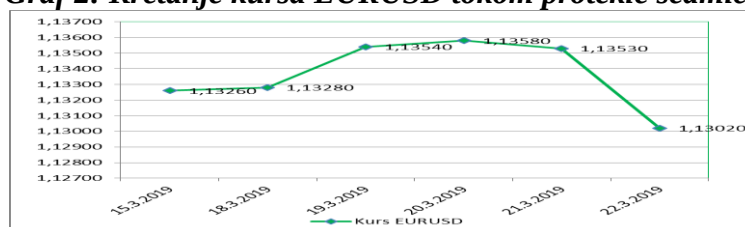
saldo budžeta SAD zabilježio rekordan negativan nivo, prinosi američkih obveznica u petak su zabilježili snažan pad u odnosu na prethodni dan, kao i indeksi dionica. Predsjednik SAD Trump je izjavio da trgovinski pregovori s Kinom napreduju te da će se konačni sporazum vjerovatno realizovati, dodajući da njegov poziv da se carine za kinesku uvezenu robu zadrže još neko vrijeme ne predstavlja prepreku za dalje pregovore.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	MAR	53,5	52,5	53,0
2.	PMI uslužnog sektora P	MAR	55,5	54,8	56,0
3.	Indeks vodećih ekonomskih indikatora	FEB	0,1%	0,2%	0,0%
4.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	15. MAR	-	1,6%	2,3%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	16. MAR	225.000	221.000	230.000
6.	Obim porudžbina trajnih dobara F	JAN	0,4%	0,3%	1,3%
7.	Fabričke porudžbine	JAN	0,3%	0,1%	0,1%
8.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	17. MAR	-	61,5	60,8
9.	Indeks prodaje postojećih kuća (M/M)	JAN	3,2%	11,8%	-1,4%
10.	Bilans budžeta (u mlrd USD)	FEB	-227,0	-234,0	-215,2
11.	Zalihe u veleprodaji (M/M)	JAN	0,1%	1,2%	1,1%

USD je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD smanjen sa nivoa od 1,1326 na nivo od 1,1302.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Protekle sedmice je održana sjednica MPC BoE na kojoj nije došlo do promjena u aktuelnoj monetarnoj politici. Kao što je i bilo očekivano referentna kamatna stopa je zadržana na nivou od 0,75%, kao i program kvantitativnih olakšica u sumi od 435 milijardi GBP. Nakon sjednice saopštene su revidirane prognoze GDP-a te se u tekućoj godini očekuje rast od 1,2% dok se u 2020. godini prognozira stopa GDP-a od 1,5% (prethodno prognozirano 1,7% za obje godine). Takođe, protekle sedmice objavljeni su i rezultati Bloombergovog istraživanja, prema kojem su ekonomisti revidirali prognoze GDP-a za tekuću godinu, drugi mjesec zaredom na najniži nivo od početka istraživanja, s obzirom na to da se neizvjesnosti oko Brexita i dalje nastavljaju. Naime, za prva dva kvartala tekuće godine očekuje se stopa GDP-a od 0,2%, što je manje od prethodno prognoziranih 0,3% i 0,4%, respektivno. Za 2020. i 2021. godinu ekonomisti prognoziraju stope od 1,5% i 1,8%, respektivno. Prema ovom istraživanju vjerovatnoća da će Velika Britanija ući u recesiju u narednih godinu dana iznosi 25%. Stopa inflacije u tekućoj i narednoj godini je ostala nepromijenjena u odnosu na prethodno istraživanje (2% za obje godine).

Lideri EU su krajem protekle sedmice saopštili da ukoliko zakonodavci ne podrže prijedlog Brexita naredne sedmice, Velika Britanija će morati do 12. aprila izaći iz EU bez dogovora ili zahtijevati znatno duže prolongiranje. Ukoliko Parlament podrži posljednji prijedlog premijerke May, onda će krajnji rok za napuštanje EU biti 22. maj, odnosno neposredno prije održavanja parlamentarnih izbora u EU. Navedeno saopštenje uticalo je na znatan pad prinosa na britanske obveznice te je prinos na desetogodišnje obveznice u četvrtak smanjen na najniži nivo od septembra 2017. godine.

Kancelarija za nacionalnu statistiku (ONS) je saopštila da će u aprilu lansirati novi set indikatora ranog upozorenja, koji imaju za cilj brže uočiti sljedeću veliku ekonomsku krizu. ONS je upozorio da neće

koristiti nove indikatore za prognoze GDP-a, ali je istaknuto da će biti u stanju identifikovati velike promjene u ekonomskoj aktivnosti.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Inflacija (G/G) FEB	1,8%	1,9%	1,8%
2.	Ulazne cijene u proizvodnji (G/G) FEB	4,1%	3,7%	2,6%
3.	Izlazne cijene u proizvodnji (G/G) FEB	2,2%	2,2%	2,1%
4.	Maloprodaja (G/G) FEB	3,3%	4,0%	4,1%
5.	Rightmove cijene kuća (G/G) MAR	-	-0,8%	0,2%
6.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć (promjena) FEB	-	27.000	15.700
7.	Prosječne sedmične zarade (kvartalno) JAN	3,2%	3,4%	3,5%
8.	ILO stopa nezaposlenosti (kvartalno) JAN	4,0%	3,9%	4,0%
9.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP) FEB	-0,8	-0,7	-14,1

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,85209 na 0,85587, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,3290 na nivo od 1,3209.

JAPAN

Protekle sedmice je objavljen zapisnik s januarske sjednice MPC BoJ u kojem je istaknuto da su kreatori monetarne politike saglasni da će trebati vremena da se dostigne ciljani nivo inflacije. Jedan član je naglasio da bi BoJ trebala da izbjegava fiksni stav da neće biti promjena monetarne politike te da je stav da neće biti poduzete akcije dok ne dođe do krize, nepoželjan. Neki zvaničnici BoJ su stava da bi spajanje moglo biti među opcijama za regionalne banke da prevaziđu probleme pogoršanog poslovnog okruženja. Prema rezultatima Reuters istraživanja, povjerenje među japanskim proizvođačima je tokom marta najslabije u posljednje dvije i po godine, s obzirom na rast globalnih trgovinskih tenzija. Istraživanje je, takođe, pokazalo da je povjerenje u uslužnom sektoru stabilno, što sugerise na to da je malo vjerovatno da će domaća potražnja nadoknaditi inostrane rizike, kao što su trgovinski rat i usporavanje kineske ekonomije.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

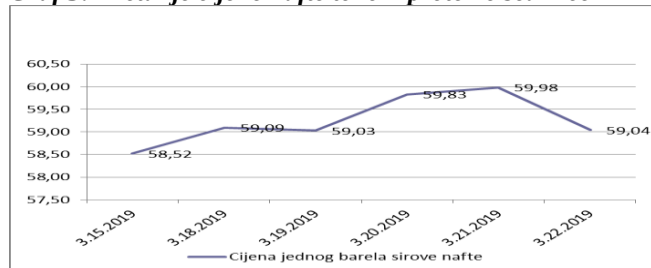
Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije (G/G) FEB	0,3%	0,2%	0,2%
2.	Temeljna inflacija (G/G) FEB	0,4%	0,4%	0,4%
3.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY) JAN	305,1	339,0	-1.415,6
4.	Izvoz (G/G) JAN	-0,6%	-1,2%	-8,4%
5.	Uvoz (G/G) JAN	-6,4%	-6,7%	-0,8%
6.	PMI indeks prerađivačkog sektora P MAR	-	48,9	48,9
7.	Industrijska proizvodnja F JAN	-	-0,3%	-1,9%
8.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) F FEB	-	-29,3%	-18,8%
9.	Indeks iskorištenosti kapaciteta (M/M) JAN	-	-4,7%	-1,9%
10.	Vodeći indeks F JAN	-	96,5	97,5
11.	Koicidirajući indeks F JAN	-	98,1	100,6

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 126,27 na nivo od 124,24. JPY je, takođe, aprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio smanjenje sa nivoa od 111,48 na nivo od 109,92.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 58,52 USD (51,67 EUR). Početkom sedmice članice OPEC-a i druge članice koje učestvuju u sporazumu o smanjenoj proizvodnji nafte su objavile da je isuviše rano da se donese odluka o nastavku smanjenja proizvodnje do juna usljed dešavanja u Iranu i Venecueli te bi bilo poželjno odluku o tom pitanju donijeti u maju ili junu. Ministar za energetiku Ujedinjenih Arapskih Emirata Al-Mazrouei je izjavio da se ta zemlja zalaže za održavanje proizvodnje sirove nafte u okvirima koji su u skladu sa sporazumom zemalja članica OPEC-a na nivou od 3,07 miliona barela dnevno. Takođe, ministar je ponovio da se treći najveći proizvođač OPEC-a, takođe, fokusira na povećanje kapaciteta do 5 miliona barela dnevno do 2030. godine kako bi se osigurale zalihe u slučaju nestašice ponude ovog energenta na tržištu. Cijena nafte je bilježila rast sve do četvrtka kada je dostignut nivo od 59,98 USD po barelu, nakon što su objavljene informacije o najvećem padu zaliha ovog energenta u SAD od jula prošle godine. Podaci koje je objavila EIA su pokazali da su zalihe nafte u SAD smanjene za 9,59 miliona barela u protekloj sedmici. Krajem sedmice cijena nafte je zabilježila pad pod uticajem signala da bi globalni rast mogao usporiti, što je u drugi plan stavljen pad broja američkih platformi koje istražuju naftu na najniži nivo u posljednjih skoro godinu dana. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 59,04 USD (52,24 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.302,40 USD (1.149,92 EUR). Cijena zlata je tokom protekle sedmice povećana za 0,87%. Početkom sedmice cijena ovog plemenitog metala je povećana pod uticajem deprecijacije USD, ali i rasta cijene paladijuma, takođe plemenitog metala, na rekordan nivo nakon što je Rusija saopštila da planira zabranu izvoza otpadaka od plemenitih metala podstaknuta zabrinutošću zbog tržišta koje već ima ograničenu ponudu istih. Jedino odstupanje od rastućeg trenda zabilježenog tokom prethodne sedmice evidentirano je tokom trgovanja u srijedu, kada je cijena jedne fine unce zlata smanjena u odnosu na dan ranije zbog očekivanja odluke FOMC-a. Nakon što je FOMC objavio vijest da u ovoj godini neće povećavati referentnu kamatnu stopu, cijena zlata je povećana. Takav trend je nastavljen i krajem sedmice nakon što su slabiji ekonomski pokazatelji pojačali strah od globalnog usporjenja, kao i averziju prema riziku. Pored toga, cijena zlata je zabilježila rast jer investitori očekuju inverziju krive prinosa SAD, što je jedan od upozoravajućih znakova recesije.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.313,68 USD (1.162,34 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

